

Miklós Tamás

EGY HŐSTETT, KÉT KITÜNTETÉS, HÁROM NAPLÓBEJEGYZÉS

Az alábbi tanulmányban Gömör Árpád, a cs. és kir. debreceni 39. gyalogezred századosa 1914 szeptemberi haditettét mutatom be korabeli naplójegyzetei, kitüntetési javaslata és a Katonai Mária Terézia-rend káptalanjához intézett folyamodványa alapján.¹

A világháborúra vonatkozó személyes források között mindig kiemelt helyet foglalnak el az eseményekkel egy időben készült naplók. A most közlésre kerülő forrásrészletek ugyanakkor nem csak egy konkrét haditett bemutatására alkalmasak, ugyanis a naplóiró később újra elővette feljegyzéseit, és további kommentárokkal egészítette ki azokat. Ezekből egyrészt az eseményekkel kapcsolatos újabb adalékokat nyerhetünk, másrészt Gömörnek az történetekhez való későbbi viszonyát is megismerhetjük.

Gömör Árpád százados. A fénykép Pancsován készült 1914. augusztus 17-én²

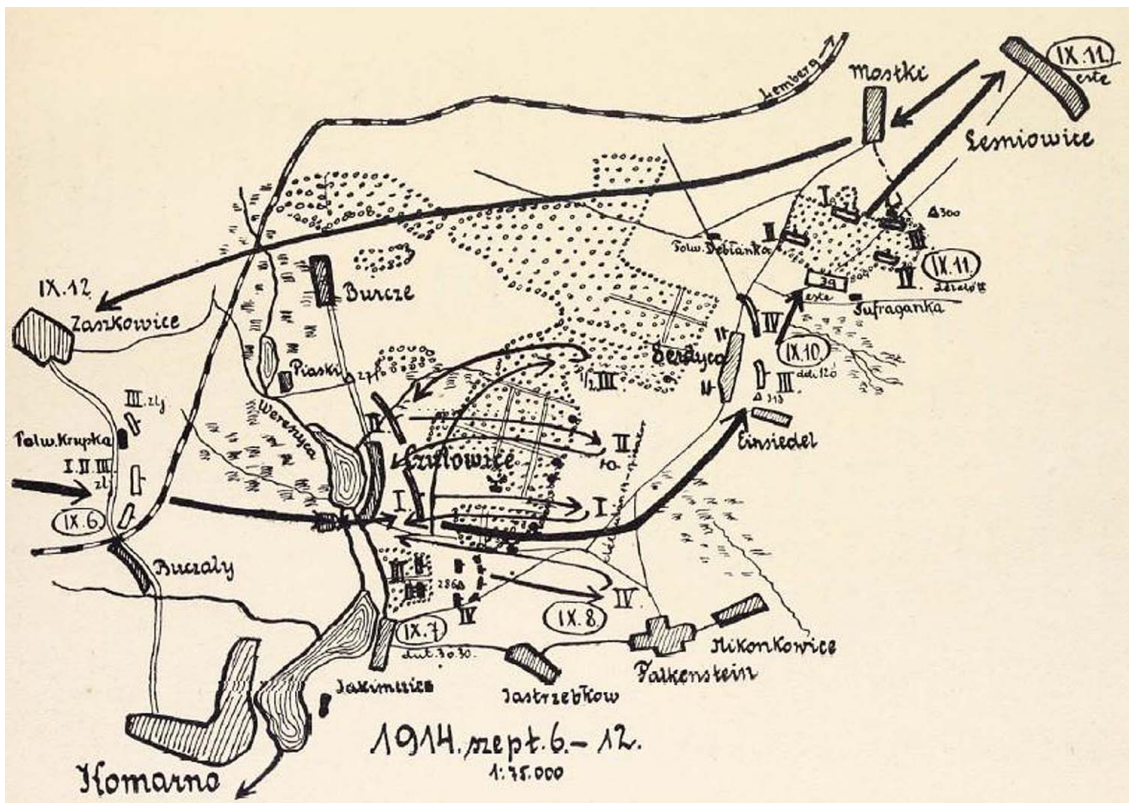
¹ A naplókra Gömör Árpád unokája hívta fel a Nagy Háború Kutatásáért Közhasznú Alapítvány figyelmét a 2016-os Isonzó Expresszen. Ezt követő találkozásaink során ismertük meg az értékes hagyatékot és vállaltuk el az irat-fotódokumentumok feldolgozását.

² Gömör Árpád hagyatéka.

Gömöry Árpád százados haditette

Gömöry Árpád (1882–1943) a temesvári hadapródiskolában kezdte katonai pályafutását. 1902. november 1-jével hadnaggyá nevezték ki, 1909. május 1-jével főhadnaggy, majd 1914. augusztus 1-jétől százados.³ Az események idején a cs. és kir. debreceni 39. gyalogezred egyik géppuskás osztagának a parancsnoka.

1914 szeptemberében az orosz fronton a 2. lemergi csata idején a 17. gyaloghadosztály Komarnóról Einsiedel – Lesniowicén keresztül Pustomytyre támadott. Ennek során a hadosztály kötelékébe tartozó cs. és kir. 39. gyalogezred szeptember 8-án veszteségteljes harcokat vívott Einsiedel előtt, szeptember 9-én pedig sikeres éjjeli támadást hajtott végre Serdice – Einsiedelre.⁴ A további előnyomulás következtében 10-én az ezred már a Malinovkától délre lévő erdőben állt egy újabb támadásra készen.⁵ Ugyanezen a napon a nagy veszteségeket szenvedett géppuskás osztagokat Gömöry Árpád százados parancsnoksága alatt egy században egyesítették. Szeptember 11-én az ezred Lesniowice ellen indított támadást.

A cs. és kir. 39. gyalogezred harcai 1914. szeptember 6–12.⁶

³ Gömöry Árpádot az első világháború alatt több alkalommal is kitüntették. 1914 novemberében a Bronz Katonai Érdemérmét a Katonai Érdemkereszt szalagján adományozták részére. 1915 júliusában az Ezüst Katonai Érdemérmét is megkapta, amelyet 1916 októberében másodízben is kiérdemelt. 1915 májusában a III. o. Katonai Érdemkereszt a hadidíszítménnyel és kardokkal kitüntetéssel kapta, 1916-ban pedig a III. o. Vaskorona Rend a hadidíszítménnyel és a kardokkal kitüntetéssel is kiérdemelte. Ezen felül a háború során a német II. o. Vaskereszttel is kitüntették. A háború után is aktív katonatiszt maradt. 1932. szeptember 1-től 1935. május 1-ig a miskolci 13. honvéd gyalogezred parancsnoka. 1936. november 1-jével tábornokká nevezték ki.

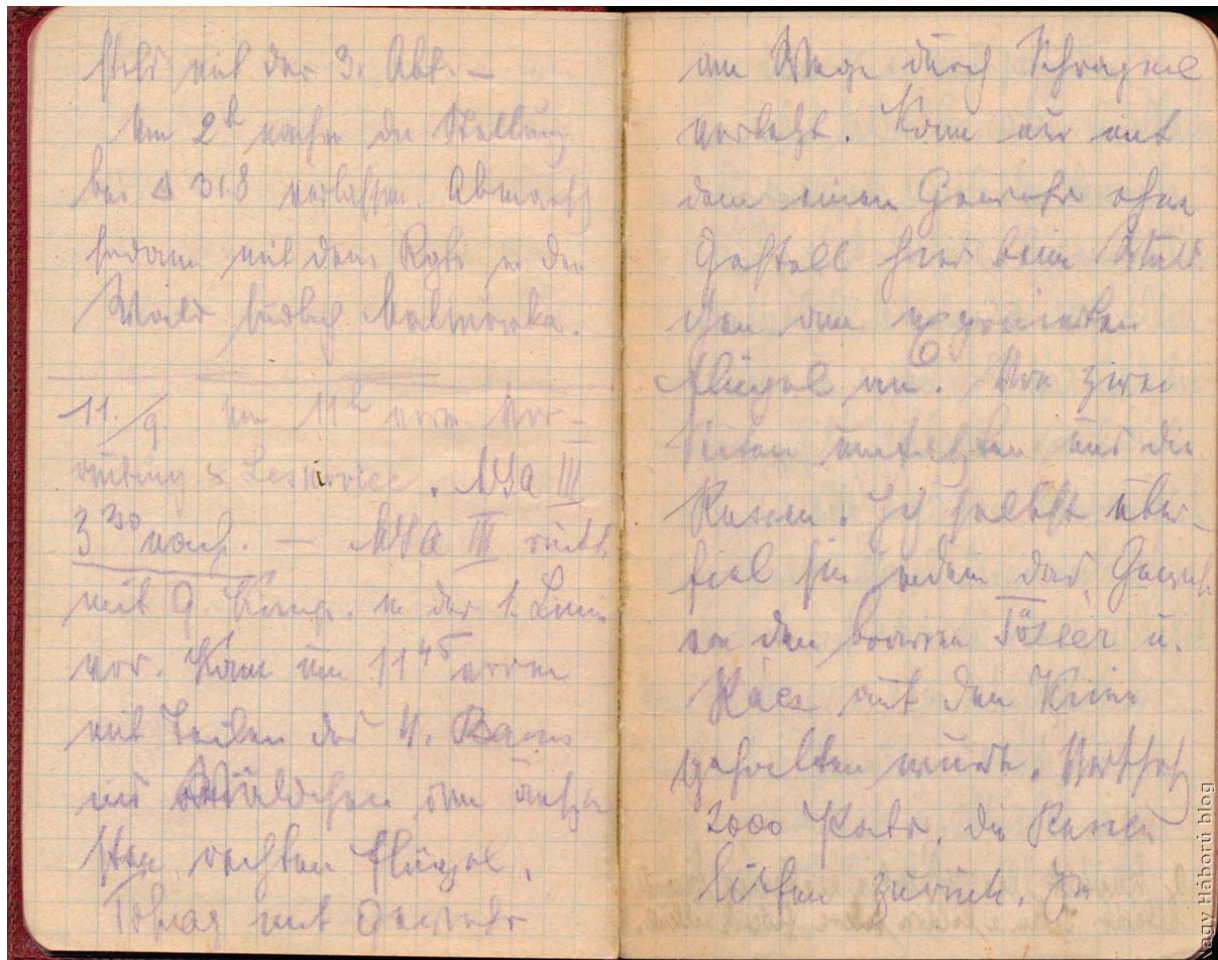
⁴ A világháború 1914–1918. – Különös tekintettel Magyarországra és a magyar csapatok szereplésére. Szerkeszti és kiadja: A M. Kir. Hadilevéltár. III. kötet. Budapest, 1933. 416. o.

⁵ Uo.

⁶ Lépes Győző – Mátéfy Artur: A cs. és kir. báró Hötzendorfi Konrád Ferenc tábornagy debreceni 39. gyalogezred világháborús története 1914–1918. Debrecen, 1939. 46. o.

Ezen a napon Gömör százados az alábbiakat jegyezte fel német nyelven kisméretű négyzetrácsos füzetébe:

„09. 11. Délelőtt 11-kor előrevonás Lesniovice felé. – A III. géppuskás osztag a 9. századdal 3.30-kor vonult az első vonalba. – 11.45 kor érkeztünk a IV. zászlóalj részeivel az erdőcskébe, a jobb szárnyra. Tolnai útban a fegyverrel srappeltől sebesült. Állvány nélküli fegyverével érkeztünk az erdőbe, a veszélyeztetett szárnyra. Az oroszok kitarítottak, magam is rajtuk ütöttem. A derék Tózsér és Rácz kitarítottak. Az utánpótlás 2000 töltény, amit az oroszok hátrahagytak. Az erdőcskében sikerült tartanom a szárnyat. Hős katonáim mind kitűntek. Az összes tartalékunkat ellőttük. A fegyverrel magam lőttem, amíg lehetett. 4 órán keresztül tartottuk még a helyet. Sajnos, az erősítés nem érkezett.”

Gömör Árpád német nyelvű naplóbejegyzése 1914. szeptember 11-én⁷

Itt megszakad a napló. Gömör százados haditette elsősorban a Katonai Mária Terézia-rend káptalanjához 1930-ban benyújtott folyamodványa alapján ismerhető meg.⁸ Gömör a saját feljegyzései és az egykori szemtanúk beszámolóí alapján rekonstruálta a haditettét. Az események bemutatásához az ő összeállítását vettük alapul. Azokon a helyeken, ahol beazonosíthatóan az egykori szemtanúk beszámolóira hivatkozik, külön lábjegyzetben jeleztük.

⁷ Gömör Árpád hagyatéka.

⁸ HM HIM Hadtörténelmi Levéltár (Budapest) Ti. kit. jav. 31442: Gömör Árpád folyamodványa a Katonai Mária Terézia Rendért (másolat). A továbbiakban: Folyamodvány. A benyújtott folyamodvány eredeti példánya a bécsi Kriegsarchivban található a Mária Terézia-rend iratai között IV. G. 199. számon.

A folyamodvány alapján tudható, hogy 1914. szeptember 11-én 9 óra 30 perckor érkezett a 39. gyalogezredhez a 17. gyaloghadosztály támadási parancsa. Az ezred ekkor mind a négy zászlóaljával a Malinovkától délre található erdőben helyezkedett el, és ellenséges tüzérségi tűz alatt állt. Gömörly leírása szerint ekkor az erdő szélén, egy kb. 10 méter magas tölgyfáról figyelte a harcteret. Vázlatot készített a feltételezett ellenséges tüzérségi állásokról, ezt azután személyesen adta át a közelben lévő saját tüzérségnek, amely a támadás bevezető tüzét vezette. Gömörly azt is megfigyelte továbbá, hogy egy több századnyi erősségű ellenséges osztag kel át a vasúti töltésen Pustomytytól délnyugatra, és Lesniovicénél átkarolja és felgöngyölíti a cs. és kir. kolozsvári 51. gyalogezred, illetve Hauninger vezérőrnagy⁹ csoportjának sorait. Ez a személyes tapasztalat vált később meghatározóvá, amikor Gömörly hasonló válsághelyzettel találta szembe magát.

A saját támadás elrendelésével kapcsolatban az alábbiakat írta Gömörly 1930-ban: *„Amikor a 39. gyalogezred parancsnoka¹⁰ az ezred Lesniovice elleni támadására a parancsot délelőtt 10 óra körül kiadta, a géppuskás szakaszokat altisztek parancsnoksága alatt a zászlóaljához rendeltem. Személyemre vonatkozóan nem az ezredparancsnokságra mentem, ahol tartózkodnom kellett volna, hanem – a korábbi személyes megfigyeléseim alapján – saját elhatározásból, külön parancs nélkül úgy határoztam, hogy átveszem az [előzőleg] alám rendelt III. géppuskásosztag vezetését, amelyik a támadási parancs szerint a III. zászlóaljjal a veszélyeztetett jobb szárnyra lett beosztva.”*

A támadóknak, miután 10 óra 45 perc magasságában elhagyták a mailnovkai erdőt, egy, az ellenség felé mérsékelten lejtő és teljesen átlátható terepen, ellenséges tüzérségi keresztűzben kellett előnyomulniuk. A Gömörly vezette III. géppuskásosztag a 9. századdal (Pintér Sándor hadnagy) karöltve támadott. A mintegy három és fél kilométer hosszú veszélyeztetett szakaszt megállás nélkül, futva tették meg, hogy mihamarabb túljuthassanak az ellenséges tüzérségi tűzön.¹¹

Géppuska lövésre készen (a fotó készítésének idejéről és helyéről nem rendelkezünk további adatokkal)¹²

⁹ Hauninger, Franz Edmund Moriz, Edler von Haueningen (1863. szeptember 22. – 1936. december 27.) vezérőrnagy (1915. november 3-tól altábornagy), a 69. gyalogdandár parancsnoka.

¹⁰ Az ezred parancsnoka ekkor Zeiss Oszkár őrnagy volt. A cs. és kir. 39. gyalogezred első parancsnoka, Vidulovics Sándor ezredes augusztus 28-án megbetegedett. Helyét előbb Kellner Ferenc alezredes vette át, aki 1914. augusztus 30-án hősi halált halt. A parancsnokságra hivatott Wenderinszky Pál alezredes szintén ugyanezen a napon esett el. Ld.: *Lépes Győző – Mátéfy Artur: A cs. és kir. báró Hötendorfi Konrád Ferenc tábornagy debreceni 39. gyalogezred világháborús története 1914-1918. Debrecen, 1939. 31. o.*

¹¹ Folyamodvány. A-12 melléklet, Pintér Sándor szemtanúleírása (Győr, 1930. január 24.)

¹² Gömörly Árpád hagyatéka.

A veszteségek ellenére a rohamozók elérték a Lesniovicétől délre lévő kis erdősávot, ahol találkoztak Bohner Zoltán századossal és a 11. századdal, valamint Popović Konstantin százados vezetése alatt a 15. századdal. Gömörly százados Bazsa Gyula szakaszvezetővel és L. Nagy tizedessel előrement, hogy kilövési helyet keressen.

Amikor ezt követően az osztagot tüzelőállásba akarta vinni, megfigyelték, hogy tőlük jobbra ellenséges csapatok kelnek át a vasúti töltésen Pustomytytól délnyugatra és bekerítve őket több vonalban támadnak. Az egyik szemtanú szerint az oroszok az osztrák–magyar „Tüzet szüntess!” kürtjelet fújták a támadás során.¹³

Ekkor Gömörly felismerte, hogy az ellenség ugyanazzal a módszerrel próbálkozik, mint ahogyan azt korábban a Hauninger csoport esetében tette. Gyors elhatározással úgy döntött, hogy géppuskáit a veszélyeztetett szárnyon állítja fel a támadás elhárítására.

A rohamozó orosz alakulatok és Gömörly között, utóbbtól mintegy 250 lépésnyire egy erdősáv húzódott, amelyben saját csapatok voltak. Gömörlynek két választási lehetősége volt: vagy jelenlegi helyzetéből veszi tűz alá az ellenséget, ám ekkor a saját csapatok irányába kell tüzelnie, vagy pedig egy gyors rohammal segítségükre siet és onnan nyitja meg a tüzet. Gömörly végül az utóbbi mellett döntött. A gyors rohamot nyílt és átlátható terepen, ellenséges gyalogsági és tüzérségi keresztútban kellett végrehajtani, ami súlyos veszteségekkel járt. Gömörly századoson kívül csak Tózsér Ferenc tizedesnek és Rác Péter tizedesnek sikerült elérnie az erdősávot. Előbbi egy géppuskát cipelt, míg utóbbi három lőszeresrakaszt vitt magával. A többiek sebesülten, vagy holtan maradtak vissza.

Gömörly százados a harctéren (a fotó készítésének idejéről és helyéről nem rendelkezünk további adatokkal)¹⁴

¹³ Uo. A-a melléklet, Rudolf Hedrich szemtanúleírása (Bécs, 1930. február 5.)

¹⁴ Gömörly Árpád hagyatéka.

Gömör az erdősávban a 14. századtól kb. 30–40 főt és 3–4 tisztet talált Bodony hadnagy vezetésével. *„Az ellenség, saját tüzéségi tüze által a legerőteljesebben támogatva, több sorban, gyorsan rohamozott a veszélyeztetett szárnyunk ellen, azt bekerítve, és az első hullám már 200 lépésnyire jutott. Ebben a kritikus helyzetben megragadtam a géppuskát, és mivel géppuskaállványunk nem volt, a géppuskát a két bátor altiszt térdére fektettem, betöltöttem, és a géppuskát saját magam kezelve, egy gyilkos, hatásos tüzet kezdtem leadni.”* – idézte fel beadványában Gömör a kritikus pillanatot. A géppuska meglepetésszerű megszólalása rendkívüli hatással volt a rohamozó oroszokra. Az első hullámban érkezőket szó szerint lekaszálták a lövedékek. A további ellenséges hullámok pedig vagy fedezékbe húzódtak, vagy pánikszerű menekülésbe kezdtek.¹⁵

Az ezred elleni első átkarolási kísérlet ezzel megghiúsult. Ezt követően heves tüzéségű tüzet zúdítottak a támadókból védővé átalakult 39-esekre, akiket tovább tizedeltek a becsapódó lövedékek. Gömör összeszedte a halottaktól a löszert, hogy megtölthessenek néhány hevedert, azonban a löszhiány miatt abba kellett hagyni a tüzelést a géppuskával. Ezt követően egy karabéllyal tüzelt egy fa mögül a megmaradt ellenségre.¹⁶ Megparancsolta, hogy ássák be magukat, mivel nem csak az ellenség tüze veszélyeztette őket, hanem már a mögöttük és mellettük előnyomuló saját csapatoké is.

Délután 4 óra magasságában az oroszok egy újabb támadást kíséreltek meg, amely szintén összeomlott a kis csoport puskatüzében.

Gömör százados haditette jelentős hatással volt a saját gyalogságra. A háború után Cs. Nagy Károly így emlékezett vissza erre: *„Gömör Árpád százados úr személyes bátorságán és szívós kitartásán az ellenség támadó ereje annyira megtört, hogy képtelen volt a támadást folytatni. Ugyanis Gömör százados úr látta, hogy az ellenség nagy erővel jobb szárnyunkat be akarja keríteni, kiadta a parancsot, hogy várjuk be, amíg az közelebb jut, addig pedig a töltenyt rendezzük, sebesült és halottaktól elszedni. Amikor az ellenség kb. 5-600 lépésre közeledett, megnyitotta a tüzet, ő pedig személyesen a géppuskával oly hatásosan lőtt, hogy az ellenség teljesen megsemmisült. Ennek láttára oly öröm töltött el bennünket, hogy szerettük volna a százados urat megcsókolni, mert éreztük azt, hogy egyedül az ő ügyes és bátor vezetése miatt szabadultunk meg nemcsak kik ott voltunk, de az egész csapat, mert ha az Isten gondviselése őt nem vezérelt hozzánk, az ellenségnek biztos siker koronázza tervét.”*¹⁷

Este 7 óra 30 körül érkezett meg erősítésként a cs. és kir. szegedi 46. gyalogezred egyik zászlóalja. Gömör összegyűjtötte a körülötte lévő katonákat és öntevékenyen csatlakozott a 46-osok támadásához a vasúti töltés ellen. Este 8 óra magasságában Gömör Árpád géppuskaállományától súlyosan megsebesült és Vály Zoltán hadapród mellett összeesett.¹⁸ A sebesülését követően Hajnal István törzsőrmester vette át az egyesített géppuskás-osztag parancsnokságát.¹⁹

Egy hőstett, két kitüntetés

Gömör Árpád fentiekben ismertetett haditette eredményezte, hogy az ezred tartani tudta a súlyos harcok árán elért helyzetét Lesniovicénél. Szintén ennek volt köszönhető, hogy másnap az ezred fényes nappal, veszteség nélkül hajthatta végre a hadosztály visszavonulási parancsát.²⁰

¹⁵ Ld.: Folyamodvány. A-11 melléklet, Bodonyi László szemtanúleírása (Budapest, 1930. január 27.); illetve A-16 melléklet, Cs. Nagy Károly szemtanúleírása (Balmazújváros, 1930. január 25.)

¹⁶ Uo. A-16 melléklet, Cs. Nagy Károly szemtanúleírása (Balmazújváros, 1930. január 25.)

¹⁷ Uo. A-16 melléklet, Cs. Nagy Károly szemtanúleírása (Balmazújváros, 1930. január 25.)

¹⁸ Uo. A-13 melléklet, vitéz Vály Zoltán szemtanúleírása (Budapest, 1930. január 25.)

¹⁹ *Lépes Győző – Mátéfy Artur*: I. m. 50. o.

²⁰ Folyamodvány. A-10 melléklet, Bohner Zoltán szemtanúleírása (Budapest, 1930. január 26.)

Klein László őrnagy²¹ – aki a betegség miatt távollévő ezredparancsnokot helyettesítette – 1914. szeptember 19-én Gömőryt kitüntetésre terjesztette fel. Barbini vezérőrnagy²², a 33. gyalogdandár parancsnoka szeptember 21-én az alábbiakat írta a felterjesztésre: „Rendkívül tevékeny volt és a szeptember 11-ei ütközet során értékes harcjelentéseket küldött a dandárparancsnokságnak. Kitüntetése különösen javasolt.” Két nappal később a 17. gyaloghadosztály parancsnoka, Henriquez altábornagy²³ szintén pártolólág írta alá az iratot: „Egyetértek! Különösen javasolt!” Olvasható rövid, tömör véleménye.²⁴

The image shows a handwritten military report on a form. At the top, it says "An..." followed by a signature. Below that, there are fields for "Absen-dungs-Ort" (Location) and "Zeit" (Time). The location is "Gömör" and the time is "19. September 1914". The main text is a handwritten report in German, mentioning "Gömör Árpád" and "Lancovice". There are red handwritten numbers "31442" and "54275" and a signature "H. Henriquez" at the bottom. The form also includes a section for "Überbringer" (Trab) and "Unterschrift" (Signature).

Gömör Árpád százados idézett kitüntetési felterjesztése, 1914. szeptember 19.

Előjáróinak felterjesztése alapján Gömör Árpád részére 1914. szeptember 29-én a Bronz Katonai Érdemérem a kardokkal kitüntetését adományozták.

Gömör valamikor az adományozást követően (az időpont sajnos nem határozható meg közelebbről), egy rövid, magyar nyelven írott szöveggel egészítette ki naplója félbehagyott sorait. Ebből nemcsak az eredeti napló írásának körülményeit ismerhetjük meg, hanem saját haditettét és az érte kiérdemelt kitüntetését is értékeli:

²¹ Klein László őrnagy 1914. szeptember 15-én vette át az ezred parancsnokságát. *Lépes Győző – Mátéfy Artur*: I. m. 52. o.

²² Barbini, Alexander (1855. január 11. – 1925. augusztus 28.) vezérőrnagy (1915. május 1-től nyugállományban, 1917. április 30-tól címzetes altábornagy), a 33. gyalogdandár parancsnoka.

²³ Henriquez, Johann Nepomuk, Ritter von (Belovár, 1861. május 16. – Budapest, 1924. január 12.) altábornagy (1916. május 1-től: gyalogsági tábornok); 1914. augusztusától a cs. és kir. 17. gyaloghadosztály parancsnoka az orosz fronton. *Balla Tibor*: A Nagy Háború osztrák–magyar tábornokai. Tábornokok, vezérezredek, gyalogsági és lovassági tábornokok, tábornokseregek. Argumentum, 2010. 155-156. o.

²⁴ HM HIM Hadtörténelmi Levéltár (Budapest) Ti. kit. jav. 31442.

„A kuszált írás elárulja az ellenség tűzének hatását. Írtam a földön fekvve, fedezék nélkül, igen nehéz helyzetben írtam [Így!]. Az ellenség a jobb szárnyat ismételten támadta és erős tűz alatt tartotta. Géppuskatűzzel sikerült őket levernem és nagy áldozatok árán az ezred jobb szárnyát biztosítani. Vitéz embereim közül csak kettő maradt sértetlen. Számos halott és sebesült. Ennek dacára este 7 h-ig tartottuk a fontos, de veszélyes helyet, amíg a 46. gy. e. részei beérkeztek. Ezekkel rohamoztam a vasúti töltésen lévő muszkáknak és útközben megsebesültem, Vályi [Így!] hadapród mellett. 8 h tájban magam hátravánszorogtam.

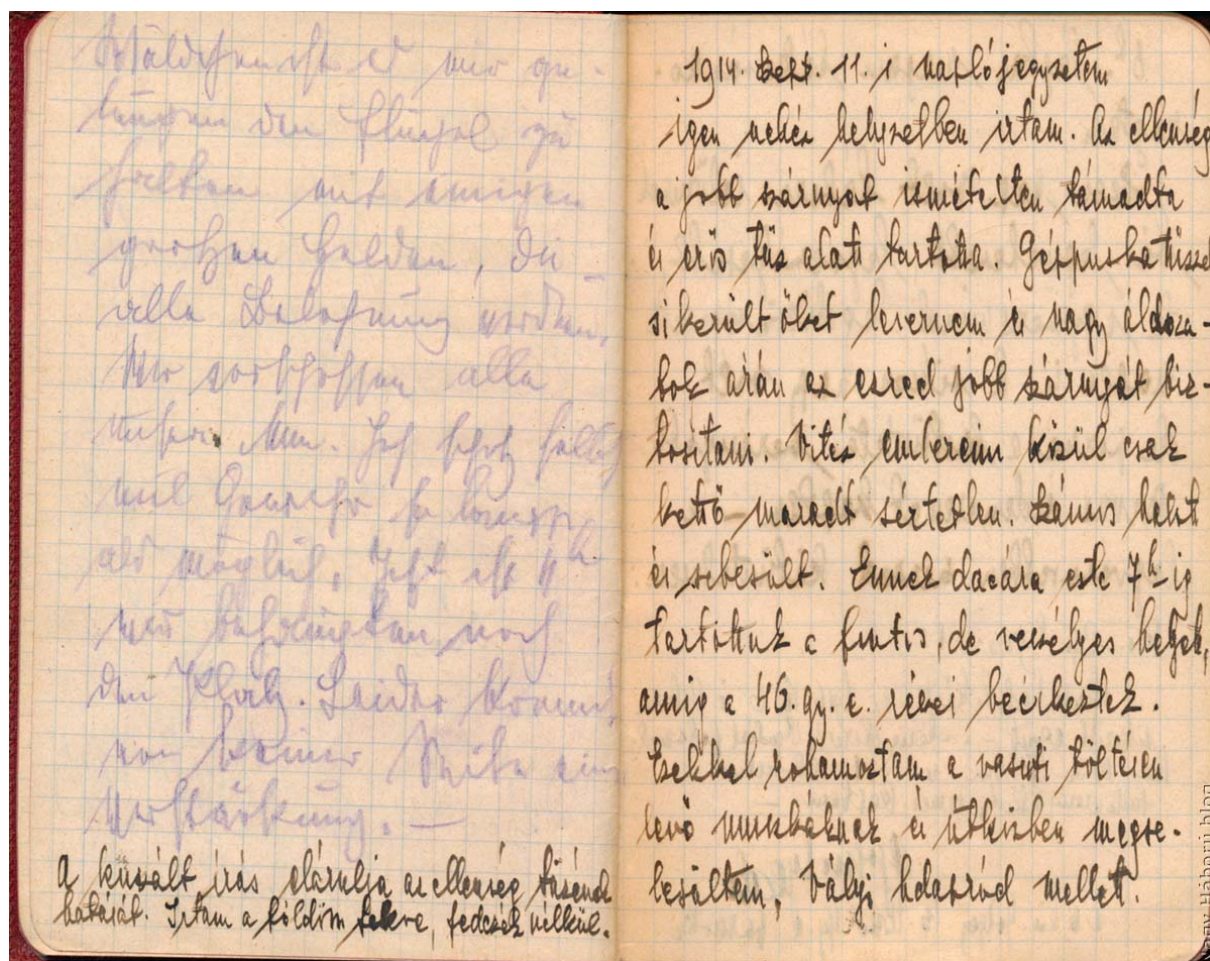
Ezen nap volt háborús időmnek bár legnehezebb, legveszélyesebb, de egyszersmind legdicsőségebb napja is. A siker nagy volt, de persze a kitüntetés szerényebb. Bronz érdemérmét kaptam – a legvéresebben szerzett kitüntetésem.”

A bejegyzésből is láthatjuk, mily büszke volt Gömör ezen hőstettére, ugyanakkor az érte kapott kitüntetést egy kissé méltánytalannak érezhette. Amint azonban a tanulmány címében is utaltam rá, a történet ezzel még nem zárult le. Naplóját később egy újabb, harmadik bejegyzéssel egészítette ki:

„U. i. Bp. 1933. I. 1:

Fenti haditettért – az 1916. VII. 6.i Galazeai sikerért együtt – a Mária Theresia Rendért folyamodtam 1930. I.-ban és 1931. októberben a tiszti arany vitézségi érmet kaptam.

Gömör ezds a m. kir. Görgey 13. honv. gy. e. parnoka.”

Gömör Árpád naplójának utólagos bejegyzései²⁵

²⁵ Gömör Árpád hagyatéka.

A néhány soros feljegyzésből megtudhatjuk, hogy Gömör a Lesniovice előtti haditettéért és egy későbbi hőstettéért együttesen a Katonai Mária Terézia-rendért folyamodott. Gömör a háború után is rendszeresen vezetett naplót, azonban az idézetben említett időszakból nem maradtak fenn feljegyzései. Személyes indítékait ugyanakkor megismerhetjük a Katonai Mária Terézia-rend káptalanjához intézett folyamodványából. Ebben leírja, hogy egyrészt azért halasztotta kérvényének benyújtását a háború után időkre, mert úgy vélte, hogy akkor már a hivatalos orosz vezérkari jelentések is rendelkezésére fognak állni. Másrészt ennek lelki okai is voltak. Ezt így fogalmazta meg: „Az összeomlás után – az igazságtalan békeszerződés, továbbá szülőföldem, Dobsina elvesztése miatt, ahonnan menekülnöm kellett, mert egy 1919 júniusi cseh front mögötti fegyveres felkelés szervezéséért halálra és vagyonek kobzásra ítélték és ennek következtében 4 gyermekem a földbirtok-örökrészét elvesztette – olyan lelki depresszióba kerültem, hogy nem tudtam a folyamodásra gondolni.

Az ebben a hónapban a lapokban közzétett, utolsó felhívás által megtudtam, hogy ezt kötelességem benyújtani, mégpedig Hazám iránti kötelességből, a dicső, soha meg nem ingó, történelmi törzs-ezredem, a cs. és kir. 39. Conrad gróf gy. ezredért, továbbá családom és magam iránti kötelességből.”

Das gewesene k.k. I.R. Graf von Conrad Nr. 39.

Hptm. Árpád G ö m ö r y
k. u. g. Honvéd Oberst in P.

An
A 264/OK
1909

des Ordens-Kapitel
des Maria Theresien Ordens
in
W I E N.

Budapest, am 25. Jänner 1930.

Beiliegend unterbreite ich mein Gesuch um den Maria Theresien Orden.

Unter A./ und B./ lege ich die Beschreibung der Waffentaten vor, welche mein Gesuch begründen.

Unter C./ führe ich meine sonstigen erfolgreichen, zumeist selbständigen Kriegshandlungen an.

Bezüglich des verspäteten Einreichens melde ich folgendes: Während des Krieges verschob ich mein Gesuch auf die Zeit, wo ich im Besitze der amtlichen, russischen Generalstabberichte gelangen werde.

Nachdem Zusammenbruch kam ich, - wegen des ungerechten Friedensschlusses, weiters wegen Verlust meiner Heimat Dobsina, von wo ich flüchten musste, da ich wegen Organisieren eines bewaffneten Aufstandes im Rücken der tschechischen Front im Juni 1919. zum Tode und Vermögensverlust verurteilt wurde und meine 4 Kinder in der Folge ihren Grundbesitz-Erbeil verloren, - in eine derartige, seelische Depression, dass ich an ein Einreichen nicht denken konnte. -

Durch die, in diesem Monat in den Zeitungen verkün-

Hagyj-Háború-ból

Gömör Árpád folyamodványa a Katonai Mária Terézia-rendért²⁶

²⁶ Folyamodvány. 1. oldal.

Amint azt Gömörly Árpád is említi, 1930. január elején több lapban is megjelent a hír arról, hogy 1930 tavaszán még egy káptalan fog ülésezni, amely a világháború alatti fegyvertényekért benyújtott folyamodványokat fogja tárgyalni. Ezeket a megfelelő hadiokmányokkal és tanúbizonyítványokkal ellátva január végéig kellett benyújtani a rend bécsi irodájához.²⁷ Gömörly 1930. január 25-én küldte el folyamodványát, amely 18 mellékletet tartalmazott. Olyan nagy számban érkeztek azonban a kérelmek a káptalanhoz, hogy azok feldolgozása hosszabb időt vett igénybe, és csak 1931. október elején ülhetett össze a testület. Ez alkalommal összesen 6 fő kapta meg a Katonai Mária Terézia-rend Lovagkeresztjét, 43 főt pedig a Tiszti Arany Vitézségi Éremre találtak érdemesnek. 28 magyar tisztet, köztük Gömörly Árpádot a Tiszti Arany Vitézségi Éremmel tüntették ki.²⁸

Gömörly Árpád ezredes. A fotón jól látható a Tiszti Arany Vitézségi Érem

Írásom végén szeretnék köszönetet mondani Gömörly Árpádnak, hogy rendelkezésünkre bocsájtotta nagyapjának rendkívül értékes hagyatékát. Köszönettel tartozom Babos Krisztinának, Balpataki Rolandnak, Kiss Gábornak, Pintér Tamásnak, Pollmann Ferencnek és Sallay Gergelynek szakmai tanácsaikért és segítségükért, amelyek nélkül ez a tanulmány nem jöhetett volna létre.

²⁷ Lásd például: Január végéig lehet folyamodni a Mária Terézia-Rendért. In: 8 órai újság, XVI. évf. 3. sz. (1930. január 4.) 11. o.; illetve: Tavasszal újra összeül a Mária Terézia-rend káptalanja. In: Budapesti Hírlap, L. évf. 3. sz. (1930. január 4.) 7. o.

²⁸ Huszonnyolc magyar hős tiszti arany vitézségi érme. In: Kis Ujság, XLV. évf. 10. sz. (1932. január 14.) 3. o.